

Scris de srstanescu pe 19 Mai 2019, 11:25

Putin versus Erdogan, lovitura de maestru

Din cel puțin două miscări consecutive de mare maestru, țarul Rusiei, Vladimir Putin l-a extras pe sultanul Turciei Recep Erdogan din alianța acestuia cu NATO. Acum se joacă finala mare. șahul la rege, adică la Donald Trump, a fost dat. Chiar ieri. Printr-un anunț care face inconjurul mapamondului. S-a perfectat înțelegerea prin care Turcia va achiziționa sistemul de apărare rusesc S-400, urmând să producă în colaborare cu partenerii de la Moscova și generația următoare, S-500.

Pentru NATO în general și pentru Statele Unite în special această mutare comună a Rusiei și Turciei reprezintă fără nicio exagerare cea mai mare provocare geopolitică din ultimele decenii, care s-ar putea să aibă un impact chiar mai mare decât anexarea Crimeei.

Turcia este al doilea cel mai important și cel mai puternic membru NATO după Statele Unite. Puterea militară fenomenală a Turciei precum și excepționala poziție geostrategică au reprezentat până în prezent un atu de primă mărime al NATO, dar și al Statelor Unite, care, cu ajutorul Turciei, au putut controla Marea Neagră și Marea Mediterană și uriase zone terestre din Europa și Asia. Pierderea Turciei va fi ireparabilă și poate conduce la desființarea NATO. Organizație care oricum scartaie grav, mai ales prin polul ei franco-german.

Apărent, ce face guvernul Turciei? Face pur și simplu o achiziție militară de mare anvergură, pe care o motivează, dacă o mai motivează, prin rațiuni comerciale. Erdogan susține că sistemul de rachete rusesc S-400 și cu atât mai mult sistemul proiectat, S-500 dincolo de faptul că sunt extrem de performante, sunt și perfect compatibile cu celelalte sisteme de apărare și de atac furnizate de Statele Unite armatei turce. Mai mult chiar, Erdogan susține că aceste sisteme sunt compatibile și cu aeronavele multirol F-35, pe care are intenția să le achiziționeze din Statele Unite într-un număr imens de 100 de aparate. În fine, prețul echipamentelor militare din Rusia este mai convenabil. Nemiunând în calcul faptul că, prin contractul cu Putin, Erdogan are șansa de a achiziționa una dintre cele mai perfecționate tehnologii în materie de apărare. Așa o fi. Numai că Statele Unite, atât de prudente în ceea ce privește acordarea accesului la înaltă tehnologie altor state, nu-și mai pot permite în aceste condiții – și enunțul a și fost făcut de Washington –

sa-i livreze Turciei cele 100 de aeronave F-35 invizibile. Practic, cele două anunțuri, cel de la Ankara și cel de la Washington, îngheată relațiile geopolitice între cele două state, prefatând chiar ruperea acestora.

O paranteza despre Romania, inainte de a dezvolta in forta acest subiect. Cu chiu cu vai, taras-grabis, Romania reuseste sa achizitioneze treptat un numar mic de aeronave multirol F16, niste zdrente in comparatie cu F-35 si nici macar in ceea ce priveste mentenanta acestora, Statele Unite nu ne-au oferit vreun contract de cooperare. Iar noi avem pretentia ca suntem unul dintre cei mai importanti parteneri strategici militari ai Statelor Unite.

Ma intorc la tema principala. in conditiile in care Turcia face pasi atat de importanti intr-o alianta militara cu Turcia, intreaga constructie NATO se zdruncina din temelii. Sa nu ne ascundem dupa degete. NATO nu s-a constituit pentru a apara statele membre si in primul rand Statele Unite de vreun ipotetic inamic din Africa Centrala. Nici pentru state din Orientul Mijlociu, oricat de periculoase ar fi ele. Nici pentru China, despre care nici macar nu se banuia ca are intentia sa acapareze in forta, dar fara violenta, uriasul spatiu geostrategic al Marii Chinei de Sud. NATO a fost creat pentru ca statele membre sa dispuna de cea mai importanta forta defensiva si ofensiva din istorie, de natura sa contracareze expansionismul sovietic. Iar acum exista numai si numai ca o contrapondere a expansionismului si militarismului Federatiei Ruse. Daca piesa cea mai importanta NATO, Turcia schimba partenerul si se aliaza cu Federatia Rusa, atunci e de rau. Se schimba intreaga balanta a puterii, consecintele fiind extrem de greu de evaluat. si aici intervine sansa sau nesansa Romaniei.

Pe flancul estic, Romania este in mod indiscutabil cea mai importanta piesa NATO. in ciuda precaritatii sistemului ei de aparare. Dintre Norvegia, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Bulgaria si Romania, doua piese sunt de cea mai mare rezistenta in viziunea strategilor de la Washington. Cele doua piese sunt Polonia si Romania. Uluitoarea miscare facut de noul tandem Erdogan-Putin va muta intreg centrul de greutate al liniei defensive NATO din aceasta parte a lumii in directia Romaniei. Fara a avea pretentia ca vom putea inlocui vreodata prin forta militara si prin pozitie geostrategica Turcia, suntem in acelasi timp, in caz de nevoie, singurul substitut posibil. Ceea ce inseamna o sansa pentru ca Statele Unite sa decida sa usureze povara economica de pe umerii Romaniei si sa ajute Armata noastra sa se inarmeze rapid. O a doua consecinta, in acelasi context, ar fi transferul de inalta tehnologie in Romania si crearea aici, in cooperare cu partenerii de peste Ocean, a unei urias platforme de fabricare a unor componente militare vitale pentru un razboi modern. A treia consecinta ar putea fi o miscare absolut spectaculoasa si anume relocarea in Romania a bazei militare de bombe termonucleare de la Isirlik. Probabil in Dobrogea. Sau chiar la Deveselu. in acest context, pot exista si consecinte politice, daca stim sa profitam de toate circumstantele si oportunitatile pe care geopolitica mare ni le pune a dispozitie. Cea mai relevanta consecinta politica ar putea fi ca Statele Unite, pentru a avea in noi un aliat mai consecvent si mai sanatos, sa renunte de a ne mai trata ca pe o colonie. Este mai greu sa ai un aliat dotat cu coloana vertebrala, dar in istorie s-a dovedit ca este mai eficient.

Cum de s-a ajuns in aceasta situatie, care produce cea mai mare rasturnare geopolitica de dupa incheierea primului Razboi Rece, vom avea ocazia sa explicam intr-un alt demers editorial.

P.S.: Cei doi timpi ai miscarii lui Putin, care a intors pe dos tabla de sah in jocul geostrategic sunt in ordine: 1). Prevenirea lui Erdogan legat de lovitura de stat pusa la cale impotriva sa, in timp ce Washingtonul a ramas in expectativa, dand chiar de inteles ca ar sustine eliminarea de la putere a lui Erdogan si 2). Parteneriatul militar Moscova-Ankara, anuntat chiar ieri si care da literalmente foc casei de nebuni a lumii.